

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Tarih boyunca bilinen ilk sömürü ve baskı düzeni cinsiyet ayrımcılığına dayalı iş bölümüyle başlamış ve zamanla kadın emeğinin ve bedeninin baskılanmasına dönüşmüştür. Ataerkil sistem olarak da adlandırılan bu düzen, kadınların binlerce yıl boyunca tahakküm altına alınmasının da başlıca nedenidir. Zamanla çeşitli dönüşümler yaşanmasına karşın çalışma yaşamında kadın ile erkek arasındaki eşitsizlik giderek artmıştır. Üretici güçlerin gelişmesinin yanı sıra yeni ekonomik modeller ile çalışma yaşamı ve kültürel normlardaki değişimler de bu eşitsizliğin güçlenmesine engel olamamıştır.

Kadınların işgücüne katılım ve istihdamı konusu bütün dünyada olduğu gibi, Türkiye’de en önemli sosyal ve toplumsal sorunlardan birisidir.

Ülkemizde kadınların işgücüne katılımları 1950’lerden bu yana düşmektedir. 1950’lerde ağırlıklı olarak tarım sektöründe ücretsiz aile işçisi statüsünde istihdam edilen kadınlar, özellikle 1990’lı yılların sonundan itibaren hız kazanan politikalar ve göç sonucu kentlerde işgücüne dâhil olamamıştır.

AB ülkeleri ile karşılaştırıldığında ülkemizdeki kadın istihdam oranları son derece düşüktür. Türkiye’de çalışma yaşındaki sadece dört kadından biri işgücüne katılmakta, işgücüne katılanların yüzde 14’ü işsizlik sorunu ile karşı karşıya kalmakta, kadınların çoğu sosyal güvenceden yoksun biçimde çalışmakta ve ayrımcılığa uğramaktadırlar.

Türkiye’de kadınların işgücüne katılım oranı (istihdam edilen ve işsiz kadınların çalışabilir yaştaki kurumsal olmayan kadın nüfusuna oranı), 1989 yılında yüzde 36,2 iken 1999’a gelindiğinde yüzde 30’a, 2009’a gelindiğinde ise yüzde 25’in altına düşmüştür. Yani son 20 yılda kadınların işgücüne katılım oranı yüzde 28 azalmıştır.

Kadınların istihdam oranı (istihdam edilen kadınların çalışabilir yaştaki kurumsal olmayan kadın nüfusuna oranı) 1989’da yüzde 32,7 iken, 1999’a gelindiğinde yüzde 27,7’ye, 2009’a gelindiğinde ise yüzde 22,3’e düşmüştür. Yani son 20 yılda kadınların istihdam oranı yüzde 31,8 azalmıştır. İstihdam kadar bir diğer önemli konu ise istihdamın hangi koşullarda sağlandığıdır. Günümüzde ücret yada yevmiye karşılığı çalışan dört kadından biri enformel (biçimsel olmayan) istihdam edilmektedir. İstihdam alanlarına baktığımızda da cinsiyet eşitsizliği açıkça görülmektedir.

Öte yandan üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliği, Lizbon stratejisinde belirlendiği üzere kadınların istihdam oranını yüzde 60’lara çıkarmayı hedeflerken, Türkiye’de bu oranın yüzde 23’ler düzeyine düşmesi, ülkemizde kadın istihdamı konusunun istihdam politikalarının merkezinde yer alması gerekliliğini göstermektedir.

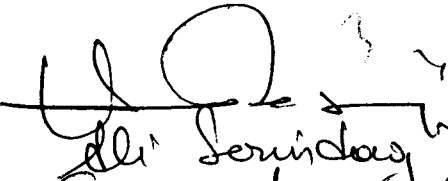
Meslek gruplarına göre istihdam verileri incelendiğinde de ülkemizde cinsiyete dayalı işbölümünün sürdüğü görülmektedir. 2009 yılı itibariyle kadınların yüzde 50'si tarım-hayvancılık işleri ve nitelik gerektirmeyen işlerde çalışmakta, erkeklerde bu oran yüzde 27,6'da kalmaktadır. Üst düzey yönetim ve müdürlük gibi karar alma ve uygulamaya ilişkin mesleklerin kadın istihdamındaki payı yüzde 3,1 iken erkeklerde bu oran yüzde 12,1'dir. Profesyonel meslek mensuplarının kadın istihdamındaki payı yüzde 10,1 iken bu oran erkeklerde yüzde 5,7'dir. Bu meslek grubunun kadın istihdamındaki payının daha yüksek olması, eğitilmiş kadın işgücünün öğretmenlik, doktorluk, avukatlık, muhasebecilik gibi mesleklerde yoğunlaşmasının sonucudur.

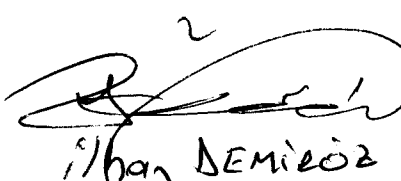
Öte yandan üyesi olmaya çalıştığımız Avrupa Birliği, Lizbon stratejisinde belirlendiği üzere kadınların istihdam oranını yüzde 60'lara çıkarmayı hedeflerken, Türkiye'de bu oranın yüzde 23'ler düzeyine düşmesi, ülkemizde kadın istihdamı konusunun istihdam politikalarının merkezinde yer alması gerekliliğini göstermektedir.

ILO'nun kadın - erkek eşitliğini düzenleyen ve kadın istihdamını teşvik eden 100, 111, 122 ve 142 sayılı sözleşmelerini imzalayan ülkeler arasında Türkiye de vardır. Bu kapsamda 10 Şubat 2009 tarihinde Lizbon'da "Ulusal Saygın İş Programı" mutabakat zaptı imzalanmıştır. Bu imzayla, kadın - erkek eşitliğinin ve istihdamının artırılması konusunda ILO'nun genel çerçevesinde mutabık kalınmıştır.

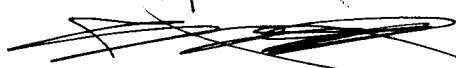
Bu çerçevede; kadının toplumun her kesiminde ve her alanında eşit olmasını sağlayacak mesleki ve sosyal ayrımcılığı önleyecek adımların atılması, karar alma mekanizmalarında yer almasını sağlayacak atılımların yapılması, kadın girişimciliğinin teşvik edilmesi ve desteklenmesi, altına imza attığı ILO'nun "Ulusal Saygın İş Programı" mutabakat metninin gereğini yerine getirmesi, yüzde 71'lere varan kayıt dışılığın önlenmesi, istihdamda cinsiyet ayrımcılığının önüne geçilmesi ve kadın istihdamının AB ülkeleri ortalaması olan yüzde 50'lere çıkartılması amacıyla, Anayasanın 98. TBMM İç Tüzüğü'nün 104 ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

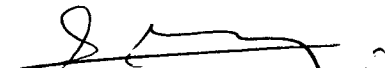
Saygılarımızla.

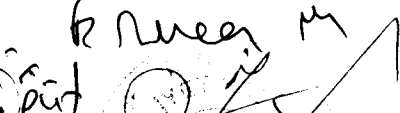
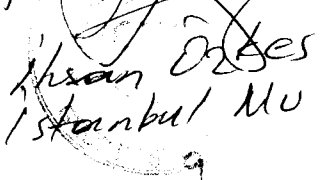

Ali Serindag
Gaziantep MV.

İlhan DEMİROZ
Bursa MV.

Sena KALELİ
Bursa Milletvekili

Bülent Tazcan
Aydın

Turhan Demel
Adana

Haydar ALI
Kocaeli

Kocaeli
İSTANBUL

664
Muharrem İzzet
Erzurum

İhsan Özdes
İstanbul MV

[illegible]